

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

Adına Sahibi

Prof. Dr. Turan Yazgan

Müessese Müdürü
Saadet Pinar Yıldırım

Sorumlu Müdür
Fahrettin Öztoprak

Genel Koordinatör
Cahit Saraylı

Bilişim Danışmanı
Uzm. Dr. Cem Bağdatlı

Teknik Yönetim ve Grafik
Emel Gökay

Grafik - Fotoğraf İşleme
Gökhan Kaya

Bilgisayar Sorumlusu
Murat Aydemir

Dizgi
Fatih Şenol

İletişim
Tülay Güneş

e-posta
tdav@turand.org

İdare Merkezi
Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
Kemalpaşa Mah. Bukalidede Sok.
No: 4 Saraçhane
34471 Eminönü - İstanbul

Posta Adresi
P.K. 94 (34471) Aksaray - İstanbul

Telefon: (0212) 511 10 06 (Pbx)
Belgegeçer: (0212) 520 53 63

İnternet Adresi
www.turand.org

**İnternet üzerinden
bütün yayınlarımızı
kredi kartıyla satın alabilirsiniz.**

Fiyatı: Sayısı 5.00 YTL.

Abone Bedeli
Yurtiçi: 60 YTL.

Yurtdışı: 65 \$ veya 50 Euro
Posta Çeki: 141720

Vakıfbank Beyazıt Şubesi 2002502
İşbankası Aksaray Şubesi 1192892

Dizgi, Grafik, Renk Ayırım
Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
Baskı
Altan Basım Ltd. - İstanbul

Dergimiz Milli Eğitim Bakanlığı
Talim - Terbiye Kurulu'nca
eğitim ve öğretim açısından
öğretmenlere tavsiye edilmiştir.
(8 Mart 1995 tarih ve
B.08.0.TTK.0.01.04/611.7/0946 nolu karar)

YEREL, AYLIK, SÜRELİ YAYINDIR.
DERGİMİZ HER AYIN 15'İNDE ÇIKAR.

Sevgili Okuyucular,

Geçen sayımızda aziz kardeşimiz ve Türkiye'mizin medar-ı iftihar, yazar ve şairimiz **Dilâver Cebeci'nin** ölümü üzerine sizlere hitap etmek zorunda kalmıştım. Şimdi de ne yazık ki, gene çok sevgili ve kıymetli dostumuz ve Sovyetlerin temellerinin sarsılmasında çok mühim rol oynayan dünya çapındaki yazarımız **Cengiz Aytmatov'un** hakkın rahmetine kavuşması üzerine hitap etmek sorumluluğunu hissediyorum.

Cengiz Aytmatov, Kırgızistan'a ilk ayak bastığımız ve muhteşem bir törenle karşılanarak eskortlar eşliğinde özel olarak boşaltılmış otelimize yerleştiğimiz zaman, tanıştığımız önemli şahsiyetlerin başında gelir. Türkiye'de kendisine İstanbul Üniversitesi sosyal tesislerinde Lobi denen özel salonda ve diğer bütün aksakallarımızın dahil olduğu 60-70 kişilik bir gurubun huzurunda ilk plaketi sunduk. Burada, bundan sonra Aytmatov'dan beklediğimiz sadece ve sadece Türk dünyasının birliği üzerindeki çalışmaları demıştim. Daha sonra pek çok temasımız oldu. 2001'de İstanbul Defterdarlık misafirhanesinde, Kadir Boy dostumuzun himmetiyle, Türk dünyasının bütün sanatkarlarına verdiğimiz yemekte Azerbaycan'dan Anar beyle birlikte baş konuştuk. Orada da Sovyetlerin dağılmasında Türk sanatkarlarının birinci derecede rol oynadığını ve kendisini bunlardan biri olarak selamladığımızı söylemiştim. Bana cevabında, bu fikrin yeni fakat doğru olduğunu kabul etmişti. Cengiz Aytmatov, şahsının bir yağlı boya portresini özel olarak yaptırmış ve kendisi Kırgızistan'da olmadığı için dostları vasıtasıyla bana ulaştırmıştı. Halen evimde ebedi ve kıymetli bir hatıradır. Kendisine Allah'tan gani gani rahmet ve ailesine ve bütün Türk dünyasına baş sağlığı diliyoruz.

Cengiz Aytmatov'un hayatı ve eserleriyle, başarılarıyla ilgili yeterli bilgiler ve yetkililerce yapılan tahliller ilerideki sayfalarımızda yer almaktadır. Benim söyleyeceğim birinci husus, Türk kültürünün en yoğun şekliyle yaşandığı köyünde, herkesten farklı olarak, bu kültürü emmiş, özümsemiş ve hafızasında her an şekillenmeye hazır canlı varlıklar olarak muhafaza etmiş olmasıdır. Bunun sonucudur ki yazdığı edebi şaheserlerle bu kültürü, öz Türk kültürünü, bütün dünyaya nakletme kabiliyetini göstermiştir. İkinci husus, dünya edebiyatında rejimleri eleştiren pek çok yazar vardır. Ama Cengiz Aytmatov, Sovyet rejimini sallamış, sarsmıştır. Üçüncü husus, her yazar eserlerinde felsefe yapmıştır. Ama Cengiz Allah'ın lütfü ve kendi yılmaz bıkmaz gayretlerinin sonucu kazandığı zeka derinliğinin en haşmetlisiyle yoğrulmuş bir felsefeye sarılmış ve böylece Avrupa'da iddialı yüzlerce yazarın hepsinin önüne geçmiş, onları silip süpürmüştür. Dördüncüsü, yabancıya kölelik pek çok yazar tarafından işlenmiştir. Ama onun yarattığı **MANKURT** bütün tiplerini geride bırakmıştır. Rahmetli Cemil Meriç'in Türk aydını için kullandığı "Batının Yeniçerisi" tipleri de elbette Mankurtlardır. Bizim Mankurtlarımız, daha çok "dönmemiş dönmelerle dinsiz, dincilerden" oluşmaktadır. Bunlar kendi içlerinde, kendilerinden bazılarını bedavadan çok yüceltirler ve yeniçerisi oldukları batıda da çok rağbet ve mükafat görürler.

Kısacası Manas'ın muhtevasından ve kendi gözlemlerinden en iyi şekilde yararlanmayı bilerek yüce bir milletin bütün kültür unsurlarını pek çok dile çevrilmiş erişilmez eserleri vasıtasıyla, bütün dünyaya tanıtmış yüce bir yazarımız, yüce bir insanımız hakkın rahmetine kavuştu. Yattığı yer nurla dolsun.

Tanrı Türk'ü Korusun
Prof. Dr. Turan YAZGAN